

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS JONIŠKIO LIGONINĖS 2023-2025 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešosios įstaigos Joniškio ligoninės 2023—2025 metų Korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) paskirtis – įgyvendinti pokyčius naikinant įvairias korupcijos apraiškas, nuosekliai ir kompleksiskai formuoti korupcijai atsparią aplinką viešojoje įstaigoje Joniškio ligoninėje (toliau – Ligoninė).

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu, Šakiniu korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2025 metų veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. V-813 „Dėl Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2025 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

3. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose įstatymuose apibrėžtas sąvokas.

4. Programa įgyvendinama vykdant viešosios įstaigos Joniškio ligoninės 2023–2025 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą (toliau – priemonių planas).

II SKYRIUS KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ ANALIZĖ

5. Korupcijai išlikti padeda pacientų manymas, kad neoficialūs mokėjimai (kyšiai) pagerins paslaugų bei bendravimo su medikais kokybę.

6. Einamuoju metu STT atlieka eilę ikiteisminių tyrimų keliasdešimčiai asmens sveikatos priežiūros specialistų dėl jiems pareikštų įtarimų kyšininkaujant.

7. STT vertinimu, šiuo metu aktualios šios korupcijos rizikos sveikatos priežiūros srityje:

7.1. teisinis reglamentavimas neaiškiai reguliuoja mokamų ir nemokamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo apimtį ir tvarką;

7.2. paplitęs sveikatos priežiūros specialistų darbas valstybės ir savivaldybių įstaigose bei privačiose sveikatos priežiūros įstaigose kelia galimo pasinaudojimo tarnybine padėtimi riziką, tikslingai nukreipiant pacientus iš valstybės ir savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) į privacias įstaigas, siekiant asmeninės finansinės naudos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) lėšų;

7.3. planuojant ir įgyvendinant Europos Sąjungos fondų lėšomis finansuojamus projektus brangiems medicinos prietaisams įsigyti, susijusiam juridiniam asmeniui sudaromos išskirtinės sąlygos dalyvauti viešajame pirkime, taip galimai siekiant nepagrįstai padidinti prietaiso kainą ir įsisavinti bei pasidalyti kuo didesnę finansuojamų lėšų dalį;

7.4. neskiriamas pakankamas dėmesys medicinos priemonių (prietaisų) gamintojų ir platintojų bendradarbiavimo su sveikatos priežiūros specialistais ir ASPĮ skaidrinimui.

8. Pagal STT atliktas sveikatos priežiūros sistemos problemiškių sričių analizes, problemiškausiomis išlieka:

8.1 viešieji pirkimai;

8.2 paramos teikimas ir gavimas – parama grįšti santykiai yra rizikingi korupcijos pobūdžiu;

8.3.asmenų registravimo į asmens sveikatos priežiūros paslaugų laukimo eiles ir šių eilių valdymas.

9. Valstybės kontrolė ataskaitoje (2018 m. rugsėjo 28 d. atliktas sisteminis asmens sveikatos priežiūros kokybės auditas Nr. VA-2018-P-9-3-9) atkreipė dėmesį į tai, kad apmokėjimas už paslaugas nėra susietas su suteiktos paslaugos kokybe. Pagrindinis trūkumas yra tas, kad gydymo įstaigos neturi ekonominio suinteresuotumo gerinti gyventojų sveikatą, nes kuo daugiau sergančių žmonių, tuo daugiau apmokamų apsilankymų, įvairių tyrimų ir procedūrų. Tai didina neteisėtų susitarimų tarp medikų ir pacientų, siekiant pagreitinti reikalingų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo terminus, tikimybę, atsiranda prielaidos neoficialiems mokėjimams.

10. Ligoninės 2022–2023 m. atliktoje apklausoje apie korupcijos pasireiškimo prielaidas pacientų buvo klausama, ar jie per pastaruosius metus atsilygino už suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas medicinos personalui. Pagal 1 lentelėje pateiktus duomenis pastebima pacientų tolerancija kyšio davimui už teikiamas paslaugas.

1 lentelė. Pacientų ir darbuotojų požiūris į atsilyginimo už suteiktas asmens paslaugas tendencijas Jonišio ligoninėje 2022–2023 m.

		Ne (proc.)	Smulkios dovanos: kava, saldainiai ir pan. (proc.)	Pinigai (proc.)	Kelionės, pramogos, konferencijos ir pan. (proc.)
2023	Pacientai (patys siūlė)	90,0	5,7	4,3	0
	Darbuotojai	43,3	51,7	15,0	0
2022	Pacientai (patys siūlė)	68,4	15,8	15,8	0
	Darbuotojai (buvo siūloma)	68,4	15,8	15,8	0

11. Aukščiau minėtoje apklausoje ligoninės darbuotojų buvo klausama, ar jiems buvo siūlyta atsilyginti už pacientams suteiktas paslaugas. Pagal 1 lentelės rezultatus galima būtų teigti, kad lyginant 2022 ir 2023 metus Ligoninės darbuotojų antikorporcinis sąmoningumas yra padidėjęs, jie aiškiau sugeba identifikuoti, kad atvejis, su kuriuo jie susidūrė, yra galimai korupcinio pobūdžio. Tačiau tai nesumažina rizikos, kad darbuotojai gali vengti pranešti apie tokius įvykusius korupcinius atvejus.

III SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA, ATSKAITOMYBĖ IR FINANSAVIMAS

12. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos įgyvendinimo priemonių planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis

13. Siekiant pažangos reguliariai vykdyti priskirtų priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą:

14.1. atsižvelgdami į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos priemonių plane numatytų priemonių vykdymui, atsakingieji vykdytojai turi teisę už korupcijos prevenciją ir kontrolę atsakingiems asmenims teikti motyvuotus pasiūlymus dėl priemonių plane priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis ar racionalesnėmis priemonėmis, siūlydami alternatyvias priemones, skirtas korupcijos rizikai sumažinti;

15.2. už korupcijos prevenciją ir kontrolę atsakingi asmenys turi teisę teikti motyvuotus pasiūlymus dėl įgyvendinamų numatytų priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis ar racionalesnėmis, detalizuodami jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus;

16.3. pasibaigus kalendoriniams metams, darbuotojas, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, vertina už priemonių priemonių vykdymą atsakingų asmenų pateiktą informaciją apie priemonių plane numatytų priemonių vykdymo eigą bei veiksmingumą ir prireikus ima šalinti nustatytas kliūtis ir problemas, dėl kurių gali būti nepasiekti priemonių plano tikslai ir uždaviniai, laiku neįvykdytos numatytos priemonės.

17. Už konkrečių priemonių plane numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako Ligoninės vadovas, darbuotojas, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, bei priemonių atsakingieji vykdytojai. Apie priemonių plane numatytų priemonių vykdymo eigą ir (ar) įgyvendinimą, priežastis, dėl kurių priemonė nebuvo ar negali būti įgyvendinta laiku, Ligoninės vadovas, pasibaigus kalendoriniams metams, ne vėliau kaip iki vasario 1 d. raštu informuoja Sveikatos apsaugos ministeriją.

18. Priemonių plano vykdytojų pasiekta pažanga vertinama pagal priemonių plane nurodytus siektinus rezultatus ir jų rodiklius.

19. Informacija, susijusi su Programa ir jos įgyvendinimu, skelbiama Ligoninės interneto tinklapyje.

20. Programa vykdoma Ligoninės lėšomis.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.